

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — Administrația: Str. Cienădiei 3.

Se prenumără și la poste și la librării.

În Bucuressi

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipscani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Cu 1-a Octomvrie v. 1890

se începe

Abonament nou

la

„Tribuna“.

Abonamentele se fac cu multă lesnătate atât în monarhie, cât și în România prin mandate postale (*Posta-utalvány* — *Post-Anweisung*.)

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulata expediție a foii.

Domnii abonați sunt rugați a ne comunica eventual prelungă localitatea unde se află și **posta ultimă**; ear' domnii abonați vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal **adresa tipărită** dela fășile, în cari li s'a trimis diarul până acuma.

Administrațiunea diarului

„Tribuna“.

Sibiu, 8 Octomvrie v.

(Δ) În Praga se continuă încercările de pace.

Cehii și Germanii lucră de multe luni la pace, dar' n'ajung nici la un sfârșit bun cu dînsa. Cehii bătrâni, care erau aplecați la pace, sînt dați la o parte de Cehii juni. Aceștia însă resping toate propunerile de pace.

Speranța, că se vor pute împăca pretenziunile Cehilor cu ale Germanilor în urma atitudinii cerbicoase a Cehilor juni, este atât de subțire, încât diarele au început a scrie și despre crize ministeriale în Cislaitania.

Se dice că contele Taaffe are de sus, dela Coroană, misiunea de a împăciui pe Cehi cu Germanii. Nu-i succedee, ființa lui în minister a perdut substratul. Contele se poate atunci duce.

Se fac chiar și combinațiuni și se pun în vedere persoanele, care vor urma contelui Taaffe în minister.

Nimica mai ușor decât combinațiuni de cabinete ministeriale. Aceste sînt, ca și ideile neajunse în stadiul de a li-se fi dat expresiune, libere de taxe și de imposite. Scutînța aceasta de taxe și de imposite nu califică întrun nimica combinațiunile de cabinet ministeriale mai demne de credință. Motiv de ajuns, ca încredere să n'avem într'însele.

Din contră dacă căutăm bine împregiurul monarhiei, trebuie să ajungem la presupunerea, că contele Taaffe mai puțin se ocupă cu idea demisiunii decât cu ori-care altă idee.

Poate-că împăcarea nu-i succedee. Sînt multe momente, care vorbesc pentru nesuccedere. Cehii juni lucră din toate puterile, ca să facă împăcarea imposibilă. Situațiunea însă dincolo de Laita este astfel, și îndeosebi situațiunea ministrului președinte actual, încât puțin are să-i pese, dacă împăcarea succedee sau nu succedee.

Contele Taaffe, faptele dovedesc, a fost mai înțelept decât colegii sei dela Budapesta. El nu 'și-a însușit nici odată roluri de „sdrobitor“, nici de vîntor de „soboli“, sau rimători în miniatură, ca „Bismarck-ul maghiar, care s'a dus demult pe calea, pe care se dice, că are să meargă și contele Taaffe.

Ce a făcut, ce a dres, dar' mai mult sau mai puțin s'a ținut de cuvîntul: că el este mai presus de partide.

Astfel stînd lucrurile, s'ar pute, ca pe dînsul împăcarea sau neîmpăcarea dintre Cehi și Germani, ca ministru-președinte, puțin să-l jignească. Atitudinea de a fi mai presus de partide îi permite a sta în fruntea cabinetului, chiar și în cazul, când majoritatea de astăzi din Reichsrath ar face loc alteia, din elemente cu totul opuse celor din majoritatea de astăzi.

Cehii juni, împedecînd împăcarea, se pun în aceeași pozițiune ca conțetății nostri maghiari cu idea lor de stat maghiar în fața naționalităților nemaghiare. Și unii și alții își fac ilusiuni de isbînde mari și splendide. De pulberea ce o răscolesc ei înșii nu sînt în stare să vadă ce ne așteaptă dincolo de linia lor actuală de luptă.

Deosebire cu toate aceste este între Cehii juni și între Maghiari. Este deosebire, că unii, între împregiurările lor, pretind prea mult și alții, că din pozițiunea lor, creșută nealterabilă, nu conced nimica.

Este mare lipsă de înțelepciune politică și din partea unora și din partea altora. Pentru-că subordinează interesul general al monarhiei egoismului lor exagerat și merg în vanitatea aceasta politică atât de departe, încât pare-că-și dic: peară monarhia, peară Europa, noi din ce ni-am pus odată în cap nu cedăm nimica.

Și în adevăr Germania, se tot umble, nu găsește agitarii mai buni pentru dînsa ca pe Cehii juni, precum nici panslavismul rusesc, se tot umble, nu găsește agitarii mai buni ca pe Maghiari. N'are Germania atâtea mărci

și Rusia atâtea ruble, ca să se plătească zelul și meritele ce 'și-le câștigă și unii și alții pentru serviciile ce fără să scie le fac.

Stăruința contelui Taaffe dincolo de Laita și a naționalităților nemaghiare dincoace de Laita poate-că tot vor paraliza rezultatele zelului, cu care popoarele monarhiei austro-ungare sînt împinse în brațele Germaniei o parte și alta în ale panslavismului rusesc.

La paralisarea aceasta însă au să concurgă în părțile transilane, mai ales Românii, ca poporul cel mai numeros după Maghiari în regat.

Nu este lucru ușor lucrul acesta. Românii însă în chipul acesta implinesc o misiune, care le asigură existența națională și merite pentru civilizațiunea Europei occidentale, care garantează progresul omenimii.

Presa din străinătate și situațiunea politică a Românilor din Ungaria. Două voci importante germane se pronunță astăzi asupra situațiunii noastre: „Allgemeine Zeitung“ din München și „Kreuzzeitung“ din Berlin.

„Münchner Allgemeine Zeitung“ expune pe larg situațiunea Românilor mai ales dela „Sachsentag“ încoace, arată, că între Sași și Români domnește bună înțelegere; accentuează forma bruscă, cu care Românii sînt împinși decătră Maghiari, și-și termină articolul cu următoarele aprefieri:

„În cercurile maghiare, precum și în cercurile guvernamentale, mișcarea cea mai nouă a Românilor (convocarea conferinței) se urmărește cu atențiune și încordare ușor de înțeles; în presa maghiară însă ese la iveală earăși un ton atât de aspru al neîncrederii dușmănesci, încât nu se pot observa nici un fel de semne pentru o atitudine împăciuitoare și preventivoare din această parte. Și totuși se atinge o cestiune cardinală a statului unguresc, care și din punctul de vedere al monarhiei austro-ungare îndeobște, chiar din punctul de vedere al politice de pace a Europei de mijloc poate să devină importantă“.

„Kreuzzeitung“, sub titlul „Die unhaltbaren Zustände in Siebenbürgen“, înădesce la vederile exprimate de profesorul universitar din Cluj Bela Szász, arată cum emigrările române în masse, provocate prin politica maghiară, trebuie să sporească năsuintele irredentiste dincoace și dincolo de Carpați și dice:

„Străinătatea trebuie în sfîrșit să se lămurească asupra acestui lucru. Cu cât mai mult Maghiarii se infuriază asupra Românilor, cu atât mai primejdute devin hotarele sud-ostice ale monarhiei austriace“.

cu tot, ori cu câte 2 rinduri de plumă de oaie. Trăia dîle albe, ca să se îngrașee, se nu între slab în iarnă. După-ce mîncă bine și bea vînar, cu cipirig și cu cinober și cu țucăr (zăhar), își aprindea pipa și se întindea pe foale dinaintea bordeiului, răzimat în cotul stîng, ear' cu dreapta scărpină câte un porc ce se culca lîngă el, precăd puii de găină și găinile se preumblau în sus și'n jos pe spatele lui, ear' paripul păscea prin tufe de arin departe de bordeiu, precăd cocoșul din virful bordeiului striga din când în când câte un cucurigu! semn, că era vesel de însănoștoarea Granciuului. Grancioana era toată ăuia în pădure, dar' nu suș' în faget, acolo se temea de mama urșilor, numai mai în jos prin alunii și prin smeurii, după smeură, mure, alune.

Până în vara aceea în B*** nime n'a ținut bivolițe, nici bivoli, însă popa Nistor n'are ce lucra, ci cumpără o bivoliță cu lapte, dar' nu o mîna în câmp, ci o ținea acasă în grajd, că avea lăptărnă destulă în grădină. Colo decătră toamnă se pornesc într'o seară o fortună mare ploua ca cu cofa, suiera vîntul de gîndiai, că munții 'i-a răsturna, doboră merele, perele și prunele de prin pomi; sălcii multe trînti la pămînt; era o groază, de nici cănele se nu-l scoți afară. Granciu cu ai lui era în bordeiu, mai în fund era calul cel sur legat de un pociumb și cu o legătură de fîn dinainte, după

Partidul național*)

Convocătorul dl. Dr. Rațiu și Coroian a surprins lumea noastră politică. În fața acestui convocător am vădut, cum dintr'odată presa maghiară a început, deși cu rezervă, dar' totuși, ni-se pare, a fi nedumerită în pronunțamentul ei față cu fitoarea atitudine politică ce are a se manifesta din partea partidului național.

Nu mai încape nici o îndoială, că pe atîta îi vine de neașteptată această convocare, precăd s'a întemplat îndată după cele două procese de presă ce au avut în timpul din urmă „Gazeta“ și „Tribuna“.

Nu voim a discuta cu reprezentanții presei străine asupra acestei convocări a delegaților alegătorilor români, ci mai vîrtos voim a ne lumina cu toții, cu buni cu răi, asupra acestui pas spontan ce se întreprinde din partea președintelui comitetului partidului național!

Tuturor ni-a plăcut a ne lăuda în fața lumii, că sîntem un popor de ordine, un popor disciplinat, un popor, care merge orbesce acolo, unde 'i-se preține.

Tuturor ni-a plăcut și ne place a ne mândri în toate unghiulețele, că sîntem Românii un popor atât de conșciu despre vitalitatea noastră națională, încât pentru limbă și națiune sîntem gata a aduce ori-ce jertfă fără a mai întreba, că pentru cine și pentru-ce scop le dăm.

Tuturor ni-a plăcut a aplauda până acum în cercuri mai mici sau mai largi atitudinea presei române și pe reprezentanții ei, care, luându-și inima în dinți, au trecut preste interesele lor proprii ca și preste afacerile lor familiare și au strigat: sîntem Români și trăim ca Români.

Dar' plăcîndu-ne toate aceste, am uitat un lucru capital, am uitat ceea-ce din punct de vedere politic nu trebuie să uite nici un popor din lume, și nu mai cu seamă noi Românii, care până mai ieri balansam în valurile politiceii patriei noastre fără ca să scim: ce vrem? fără-ca să scim, de unde am plecat și unde voim să ajungem!? Am uitat adevă, că astăzi este pusă întrebarea: de a mai fi noi sau de a nu mai fi?

Am tot vorbit, ba am tot scris, că noi partidul național sîntem atât de puternici, încât partidul nostru poate da piept cu ori-și-care curent politic ce vine din partea stăpînitorilor.

Și precăd așa ne lăudam, nu eram ceea-ce numai ni-se părea că sîntem.

*) Ni-se trîmite din afară acest articol, care aprefiază situațiunea din un alt punct de vedere.

Și nu eram, pentru-că lipsia din sufletul și din inima noastră voința ca să fim și să muncim în sensul programului stabilit și primit de noi înșine.

Să ne ierte și domnul viceprocuro Dr. Alexandru Jesszenszky, dar' noi vorbim și scriem despre programul nostru politic, se nu ne mai scornească programe, pe care nu le-a avut nici-odată poporul român.

Dela anul 1887 și până astăzi noi am tot așteptat semne de viață din partea comitetului partidului național.

Am așteptat!? Lucrul cel mai comod!!

Întrebăm: mântuitu-ne-a așteptarea? Sau sîntem deprinși numai a aștepta?

Dacă sîntem astfel deprinși, nu mai trebuie să muncim, ci să așteptăm până-ce ne va căde puilul fript în gură.

Întrebarea este: ce așteptăm și dela cine așteptăm? Noi scim, că așteptăm o situație politică mai favoritoare pentru Români.

Foarte frumos!!

Dar' oare sînt vrednici Românii de o atare situație favoritoare? Oare lucră Românii ceva pentru schimbarea vitregității politice de astăzi??

Trebuie să susținem sus și tare, că Românii lucră pentru schimbarea actualei situațiuni politice, și că tot în ael timp sînt și hotărîți a susține lupta legală și mai departe pe terenul, pe care se află.

Cea mai nouă dovadă în sensul acesta este chiar convocătorul subscris din partea dl. Dr. Rațiu și Coroian.

Să nu fie între noi supărări. Să nu fie mai cu seamă între noi neliniștea politică, care se tâlcuesce în sens vulgar „confusiune“. Adevă se vorbim ca să fim înțeleși de ori-și-cine, se nu ne suspiciionăm. Ci mai vîrtos se ne arătăm bărbați maturi, care avem încredere nu numai în domnii Rațiu și Coroian, ci în ori-și-cine, care s'ar fi aflat în aceste dîle subscris în convocător.

Se dice din multe părți, că e prea pripită convocarea?

Această aserțiune ne face să strigăm: e prea tîrziu!! Dacă sîntem în stare de a susține una ca aceasta, trebuie să dicem, că poate nu am lucrat nimic până acum!?

Dacă am lucrat ceva, comitetul trebuie să ne arete tuturor: ce a lucrat el!? Dacă nu am lucrat nimic și dacă comitetul, tot asemenea nouă, nimic nu a îndeplinit din angagementele sale față cu partidul, al cărui re-

FOIȚA „TRIBUNEI“

Ursoane Granciuului.

(Copie de pe natură.)

De

Ioan Pop Reteganul.

(Urmare și fine.)

Îndată-ce a plătit pe vrăjitoare, Grancioana s'a dus ată la Ioan Andrei din Petrosul, care era un vîntor vestit, și care și în iarna trecută pușcase un urs mare și 2 mai mici, și fu norocoasă Grancioana, că Ioan Andrei era acasă, se gîta să plece mai cătră seară la tîrg la Hațeg. Cea cum o vede, sciind, că ea nu umblă a cerși, o întrebă, că ce vînturi o poartă pe acolo, doară n'a murit Granciu?

„N'o murit, Ioane, n'o murit, dar' dă bună-seamă o muri; de nu te-i milostiv d-ta să-mi dai o leacă de untură dă urs, tot se prăpădesce“.

„D'apoi cum, Grancioană?“

„D'apoi așa, că 'mi-o spus o Țigană bătrână și sciută, că Granciu meu o călcat în urmă dă urs și de aceea-i beteag, și de n'a bē untură dă urs în lapte dulce ferbinte și de nu 'l-om unge cu untură dă urs, leac n'are“.

„Așa o fi, tu Grancioană, dar' dracul 'l-o pus să calce el în urmă de urs?“ dîse Ioan

Andrei în glumă; „veđi, io-s vîntor, am pușcă coala cum îi data și n'aș călca în urmă de urs să-mi dai cât bine-i în lume“.

„Așa, așa, bine dîci d-ta, că acum ești om cuminte, dar' Granciu meu, cine mai era curagios ca el, acum cu vitejile lui era să-și pună capul, dar' dă-mi, rog-ue, o leacă de untură dă urs, se nu moară cu dîle“.

„Ți-oiu da, Grancioană, dar' mai este un necaz. Mama urșilor trăește colo în munte în faget, scii colo, unde mergeți voi după bureți și după mure“.

„Doară nu-i acolo?“ întrebă Grancioana, sburlindu-'i-se pîrl mîciucă de frică.

„Ba-i acolo, tu Grancioană, e chiar acolo și ei îi miroasă untura puilor ei și io mē tem, cum n'aveți pic de armă la bordeiu, se nu vină într'o noapte tot pe miros adormecînd până la bordeiul vostru și pe toți se vē mînănce“.

„Că doară n'a veni!“

„Bine-i, io bucuros Ți dau, numai eată-Ți spun, păziți-vē!“

* * *

Granciu cum prinse a bē lapte dulce cu untură de urs, aruncă flegma din piept și se făcî din dî în dî mai bine. Preste căteva săptămîni ear' îl vedeai cu căciula p'o urechie (că pălărie nu purta nici-cînd), cu fîndra p'un umăr, în gură cu cămișul pipei întors, în stînga cu un urcioraș cu vînar, ear' în dreapta cu câte un cap mare de berbec cu coarne

strigătul acesta se deșteaptă și puradeii din alte bordeie, o iau și ei la fugă țipotînd, după ei fug și porcii lor și fiecare cioroiu vedea înaintea câte un urs, ear' înderēt câte un milion întreg; porcii îi urmau, ei fugiau și mai tare prin apă, prin tufe, până intrară în sat și se adăpostiră pe la creștini. Dar' unde să-ți doarmă careva cât fu nopțița de mare. Cum bătea vîntul prin ferestrele creștinilor, ei numai urși auđiau și ursoaice.

Cînd fu dimineața, un soare frumos lucia preste pămîntul ud de ploaie, curcubeul în toate colorile juca preste tufe de arin de printre bordeie, caii Țiganilor păsceau printre tufe, ear' în bordeiul Granciuului zăcea a lene și rumega bivolița popii Nistor, care eșise seara din curtea popii, vîntul doborîse poarta, și se preumblase o leacă printre bordeie, ear' vîdînd în virful bordeiului lui Granciu o legătură de fîn, se sui se cîneze și căđu cu bordeiu cu tot

Ostașii greci, eșii din calul lui Ulișe în mijlocul Troiei în cap de noapte, n'au făcut nici umbră de spaimă în Troieni, precum a făcut bivolița popii Nistor în Țiganii din B***.

De atunci biata bivoliță fu poreclită „ursoane Granciuului“, dar' nici nu cutează vr'un Țigan să-i stee în cale; — care o vedea ca de o pușcatură, fugia vîdînd tot urși și ursoni. —

presentant este, trebuie earăși să ne spună: *nimic nu am lucrat nici eu!!*

Trebuie să judecăm asupra lucrurilor cu sânge rece și fără preocupări personale, nu trebuie să ținim a ajunge toți generali, ci până a ajunge acolo să arătăm, că sîntem sau nu apți, ca să fim nise simpli gregari!

Trebuie să spunem adevărul, că mulți, pentru-că sînt bătrâni, își atribuie rolul conducător; alții, pentru-că sînt advocați, protopopi sau preoți, nu cugetă mai bine; ear' alții, pentru-că sînt ceva funcționari dependenți dela alții, nu se lasă îndrăgălați de mai sus.

Așa nu este bine!!

Trebuie să ne desbrăcăm de prejudecări netrebnece; trebuie să ne ridicăm din noroiul ego-urilor și să ne scim prețu după ceea-ce sîntem.

Bine au făcut dnii Dr. Rațiu și Coroian, că au convocat reprezentanții alegătorilor români.

Dar' mai bine ne va sedă, să-i ascultăm și să nu le facem imputări mai înainte de a merita atari imputări. Să nu dăm și noi înșine arme în mână dușmanilor noștri — chiar în momentul, când voim să le arătăm, că astăzi sîntem unul pentru toți și toți pentru unul.

Să nu aștepte fiecare dintre noi, ca să scie ce vreau dnii Rațiu și Coroian.

Să nu aștepte și nici să nu pretindă nime, că pentru-ce nu m'au consultat și pe mine, și pe mine în ceea-ce voesc a descoperi în plenul ședinței ținîndu în Sibiu!!

Cu dreptul, cu care vine cineva a face atari pretensiuni, poate veni și cel din urmă alegător român, la inima căruia zace interesul despre afacerile naționale românești, și se dă asemenea: pe mine mă nesocotești?

Conferența va fi publică. Tot ceea ce va ave urechi de auzit, va auzi. Graiul nimeni, nici în decursul conferenței, nici după conferență, nu are să fie ființușit.

Nici-odată nu nis-a pretins dela Români mai multă solidaritate, mai multă bună înțelegere și tărie sufletească ca și în aceste zile.

Să nu mai ascultăm de șoaptele nimeni, ci și să ne supunem convocătorului dlor Dr. Rațiu și Coroian.

Să călcăm pornirile pătimase în picioare și să dăm: Sus inimile! Sus capetele!

Să arătăm, că sîntem un partid bine disciplinat; să arătăm, că sîntem Români!!

Numai pe această cale vom arăta ce a fost, ce este și ce are să fie partidul național român.

Cine nu ne-a înțeles??

REVISTA POLITICĂ.

Sibiu, 8 Octomvrie st. v.

Afaceri interne.

În ședința sa dela 17 Octomvrie n., comisiunea financiară a casei deputaților a luat la desbatere bugetul ministerului de justiție. La poziția chietuelilor pentru tribunale și judecători ceruale, Darányi a întrebat pe ministrul de justiție, când are de gând să prezenteze proiectele de lege privitoare la reforma procedurii sumare și la schimbarea organizării judecătoreștilor de prima instanță? Ministrul Szilágyi a răspuns, că amîndouă proiectele de lege vor forma obiectul discuțiunii încă în actuala sesiune dietală. La întrebarea deputatului Hegedüs, dacă e adevărat, că ministrul are intenția, de a presenta un proiect separat în afacerea dreptului matrimonial, ministrul a răspuns, că el își ține de datoriță, de a pune odată capăt chaosului ce există pe terenul dreptului matrimonial în patria noastră. E de datoriță lui, de a lua inițiativa în această direcțiune, dar' de un proiect separat nu a fost vorbă, și el nici nu ține de practic un asemenea proiect. De mai multă vreme se lucrează la codificarea dreptului familiar și matrimonial și el își va da silința, ca acest proiect să ajungă cât mai în grabă înaintea casei.

Alaltăieri comisiunea financiară s'a ocupat cu bugetul ministerului de honveđi. Cu acest privilegiu Pázmándy a adus pe tapet afacerea fabricicii de arme ungurești. Ministrul baron Fejérváry a declarat, că e de mare importanță, ca în Ungaria să fie o fabrică de arme,

dar' numai o fabrică, care e în stare să furnizeze puști potrivite, pentru-că noi pușcăm numai cu puști, ear' nu cu protocoale și speculațiuni de bursă. Guvernul a făcut tot ce a putut în interesul fabricii; el i-a dat cele mai lungi termene, dar' aceasta nu putea să meargă ad infinitum. Dacă în țeară se va găsi o fabrică de arme ce poate presta ceva, ministrul cu plăcere va face la aceea toate comanda; câtă vreme însă nu există o asemenea fabrică, el, după conștiința lui, nu putea să lucreze altfel, decât așa cum a lucrat.

După o telegramă, pe care „P. Lloyd“ o primise din Strigoni, în cercurile preoțești de acolo se crede, că cestiunea botezurilor din căsătorii mestecate se va rezolva așa, că extrasele matriculare nu vor ave să se trimită preoților de alte confesiuni, ci auctorităților politice. Această procedură a fost și urmată într-un cas concret cu înșasi învoirea primatului. — Răspunsul curiei la întrebarea episcopului are să se sosească în curînd.

Situația în Boemia.

În dieta din Praga au prezentat Dr. Herbst și soții sei o interpelațiune cu privire la limitarea națională a cercurilor judecătorești.

Dealtfel în prima ședință a dietei boeme s'au ivit discuțiuni vehemente între locoțiitor și Cehii-tineri. Mareșalul-suprem adevărat a dat cuvîntul locoțiitorului, spre a raporta despre activitatea comisiunii pentru comunicațiunea pe Moldova. Acesta a citit însă nemțese respectivele pasaje din raportul comisiunii. Din partea Cehilor tineri s'a strigat: „Și în limba cehică!“ Locoțiitorul: „Aici fiecare are permis să vorbească nemțese ori cehesce. D-voastre sciti bine, că eu nu prea vorbesc bine limba cehică și nu e consult a vorbi cu greșeli, care apoi vor trece în protocol stenografic. Ceea-ce am vorbit în limba germană de sigur au înțeles-o toți deputați.“

Ședința comisiunii de împăcare dela 17 Octomvrie a decurs, după-cum scim, fără nici un rezultat. În ședința următoare a fost apoi respinsă propunerea Cehului tiner Herold, de a trece la ordinea zilei preste cunoscuta propunerea dlui Schmeykal. Primită a fost propunerea lui Mattusch, după care comisiunea își exprimă părerea, că consultarea asupra consiliului cultural al țerii se va termina cât mai în grabă.

Împăratul Franciso Iosif despre situație.

Unul dintre redactorii diarului „Kölnische Zeitung“ a vorbit zilele acestea cu un distins membru al diplomației austro-ungare, care a avut, după întrevădarea din Silesia, o întrevădare mai lungă cu Împăratul-Rege Franciso Iosif. Monarchul nostru s'a exprimat cu multă satisfacție asupra experiențelor cele-a-făcut și a spus, că el nu poate să dăcă mai mult decăt, că toate au rămas așa cum au fost. Pentru El aceasta însemnează ceea-ce e mai bine. Împăratul Wilhelm a primit în Rusia firma convingere, că Țarul nutrește iubirea de pace. Despre împăratul german, Monarchul a vorbit în termeni foarte măgulitori și a accentuat puterea sa de lucru, nobilele sale țințe și credința lui față cu alianța cu Italia și Austro-Ungaria. Caprivi încă a fost lăudat. Despre el a dīs Monarchul, că e un spirit clar, de o natură deschisă și oablă și trebuie să fie privit de amic necondiționat al alianței.

Raporturile comerciale-politice dintre Austro-Ungaria și Germania.

Din Berlin se împărtășese: „Tageblatt“ spune, că încă în decursul acestui an se va întruni la Viena o conferență comercială-politică comună consistătoare din delegați austro-ungari și germani. Acestei conferențe vor premerge negocieri prealabile asupra convenției comerciale austro-germane.

O enciclică a Papei.

„Osservatore Romano“ publică o enciclică papală către episcopatul, clerul și credincioșii din Italia. Această scrisoare datată dela 15 Octomvrie expune, că toate actele guvernului italian sînt îndreptate spre

nimicirea papismului și spre conturbarea credinței catolicilor din Italia. Drept exemple enciclica citează: Combaterea ordurilor religioase și a instrucțiunii catolice, sărbătorirea lui Giordano Bruno, avantajile oferite dușmanilor bisericii, legea despre fundațiunile de binefacere, discursurile rostite de deputați și de oamenii guvernului. Aici zac cauzele tuturor relelor morale, sociale și politice care au venit preste Italia. Din contră însă, — continuă enciclica, — pentru Italia ar fi de mare avantaj, dacă ar lăsa Papei exercicierea influenței și auctorității sale asupra libertății. În sfîrșit Papa crede, că e de datoriță lui, de a publica acest advertisement, și o face aceasta din iubire către patrie.

România.

Cu privire la remanierea ministerială, „Agence Roumaine“ împărtășese: Scirea despre o reformare a cabinetului e prematură. Numai postul vacant al ministrului de instrucțiune și postul devenit vacant prin numirea ministrului de justiție Rosetti de guvernor de bancă se vor ocupa după deschiderea camerei. După o depeșă, pe care diarele austro-ungare o primesc din București, consiliul de miniștri a amînat întregirea cabinetului până la întrunirea parlamentului. Același lucru îl aflăm și în „Timpul“, organ guvernamental, care dăce:

În consiliul de miniștri, ținut Joi seara la ministerul de interne, domnul general Manu a exprimat din nou părerea, pe care o emise în consiliul ținut sub presiuni Maieștii Sale regelui, că remanierea ministerială, necesită prin retragerea domnului T. Rosetti, nu trebuie să se facă în lipsa camerelor. Domnul T. Rosetti, în urma opiniunii exprimate de domnul președinte al consiliului, a consimțit a-și amîna demisiunea până la epoca convocării camerelor. În afară de această cestiune de procedură, s'a mai urmat și un schimb de vederi în privința completării ministerului. Consiliul de miniștri a admis în unanimitate părerea, că guvernul va trebui să se completeze astfel, încât el să corăspundă sentimentelor actualilor majorități din cameră și din senat.

Relativ la agendele camerei române citim în „Timpul“ 19 l. e. următoarele:

„În diferitele ministerii se urmează cu multă activitate pregătirea bugetelor. Astfel putem anunța cu certitudine, că bugetul general va fi depus pe biroul camerei chiar la deschiderea sesiunii ordinare a parlamentului. Pe de altă parte aflăm, că zilele acestea, după-ce se va fi întors și dl Carp, vor reîncheia lucrările comisiunii vamale. De astădată ambele subcomisiuni, adevărate, care pregătesc tariful autonom, și aceea, care studiază tariful convențional, vor ține împreună ședințe plenare. Consiliul de miniștri va cerceta fără întârziere lucrarea comisiunii vamale și proiectul de tarif va fi depus pe biroul camerei în primele zile ale sesiunii viitoare. Astfel bugetul și tariful vamalilor vor constitui o parte însemnată din opera, pe care vor fi chemate camerele să o săvîrșescă în sesiunea viitoare. Această operă se va completa cu câteva proiecte de legi de cea mai mare însemnatate. Printre aceste putem cita: legea pentru organizarea administrativă și legea tocnelilor agricole. Mai aflăm, că s'a elaborat de unii membri ai parlamentului un proiect pentru îmbunătățirea sorții clerului de mir. Acest proiect se va depune în primele zile ale sesiunii din inițiativă parlamentară.“

Conferența partidului național.

Avis.

Pentru a înlesni membrilor conferenței naționale petrecerea în Sibiu s'a luat hotărîrea, ca delegații alegătorilor români pentru această conferență să fie încuartați în case private de aici. Acei dñi delegați, care vor să fie încuartați în case private, sînt deci poștiți a se însinua până la 23 Octomvrie st. n. la dl Pompiliu Piposiu în Sibiu.

Convocare.

Alegătorii români din ambele cercuri electorale ale cetății Sibiului sînt cu toată onoarea poștiți la conferența ce se va ține Duminică, în 26 l. e. n. la 3 oare d. a., în pavilionul din „Hermannsgarten“.

Scopul conferenței:

1. Alegerea președintelui clubului electoral.

2. Alegerea unui delegat pentru conferența generală a partidului național, convocată pe zilele de 27 și 28 Octomvrie n. la Sibiu.

Sibiu, 19 Octomvrie n. 1890.

Pompiliu Piposiu,
secretarul clubului electoral.

Convocare.

Din însărcinarea comitetului central național român dela 12 Septemvrie, primită în 16 Octomvrie a. c., onor. dñi delegați ai cercurilor electorale Cluj și Gilen, aleși în 1887 pentru adunarea generală din Sibiu a tuturor alegătorilor români din Transilvania și Ungaria, precum și Români îndreptați la alegere de deputați dietali din atinsele cercuri electorale prin aceasta sînt invitați la o adunare ce se va ține în 23 a. l. cur. la 10 oare a. m. în casina română din Cluj.

Obiectele: Îndrumarea sus lăudaților dd. delegați, ca să binevoască a se presenta în 27 a. cur. în Sibiu la afinsa adunare generală, sau în cas, dacă unul sau altul ar fi împedecat a pute merge, alegerea altuia în locul celui, și eventual desbaterea altor propuneri.

Cluj, în 16 Octomvrie 1890.

A. Bohățel,
preș. clubului electoral.

Convocare. „Luminătorul“ publică următoarele: Alegătorii din cercul Lugoj și Zorlențiul-mare se convoacă pentru alegerea delegaților pe Marți în 21 Octomvrie nou după ameași la 3 oare în școala fetelor gr-or. — Brediceanu m. p.

Avis pentru comitetele cercurilor electorale. Din mai multe părți sîntem chemați a mijloci, ca comitetele cercurilor electorale, al căror delegați nu s'au prezentat la conferența din 1887 și prin urmare n'au fost verificați, să publice lista delegaților aleși, sau să se asigure de prezentarea lor, eventual să aleagă alți delegați, care pot participa la conferență.

CRONICĂ.

Maieștatea Sa Monarchul a plecat în 17 l. e. d. a. la castelul Lichtenegg din Wels, ca să viziteze pe Archiducesa Maria Valeria și pe Archiducele Francisc Salvator.

Vednva Princesă de Coroană Ștefania a mers la 18 l. e. cu trăsura din Abbazia la Fiume. Înalta Doamnă a cumpărat mai multe lucruri și a vizitat stradele principale ale orașului în societatea damei de Curte Silva-Tarouca.

Archiducele Francisc Ferdinand comandant de regiment. Archiducele Francisc Ferdinand este numit în locul contelui Carol Auersperg de comandant al regimentului de husari, Nr. 9 al cărui cerc de întregire este în Sopron.

Contele Kálnoky, ministrul nostru de externe, are de gând să iee zilele acestea un concediu de mai multe săptămîni. În absența ministrului, primul șef de secțiune Szögyeny-Marich va conduce afacerile ministerului de externe.

Numiri. Profesorul substituit de desen Mihail Jenser dela gimnaziul rom-cat. din Careii-mari a fost numit profesor ordinar de desen tot la acel gimnaziu. Mai departe respicientul Arpad Ambrus dela direcțiunea financiară din Dej și practicantul de contabilitate Vincențiu Stan dela direcțiunea financiară din Brașov au fost numiți oficiali de dare cl. VI. cl. dîntîu la percepătorul din Bistrița și al doilea la cel din Lăpușul-unguresc, ear' carcerarul Olimpiu Rónai a fost numit servitor adj. la direcțiunea financiară din Dej.

Maghiarisări de nume. „Budapesti Közlöny“ publică următoarele schimbări de nume: Joachim Morgenstern în „Hajnal“; Mateiu Silbermann în „Somogyi“; Martin Nuszbaum în „Vas“; Iuliu Kohn în „Kálai“ și Vasile Brizsák în „Beregi“.

Dreptul de adunare al Baptistilor. Ministrul de interne a adresat comisiunii administrative a comitatului Bihor un ordin, că reprezentanțele comunale sînt obligate a lua la cunoștință anunțările despre adunările Baptistilor. În casuri, când aceste adunări se anunță auctorităților administrative-judecătorești, disolvarea lor este neadmisibilă.

Curs pentru limba maghiară. Corpul învățătoresc dela școalele ung. reg. de stat din Sibiu organizează un curs gratis pentru cei adulți în scopul studiului limbii maghiare. Cursul se va începe cu 1 Noemvrie n. a. c.

Strossmayer-iani în armată. Tribunalul militar de garnisoană din Banialuca, după-cum anunță o foaie din Agram, în urma unei arătări private a pornit cercetare în contra celor 7 suboficieri, care au gratulat telegrafice episcopului Strossmayer cu ocaziunea jubileului seu. Chiar și ministrul de răboiu din Viena a dat ordin, că afacerea să se cerceteze și imediat să i-se refereze despre rezultatul ei. Afacerea s'a sfîrșit cu aceea, că doi sergenți au fost pedepsiți cu câte 21 zile arest aspru și cinci sergenți-majori cu câte 30 zile arest simplu. Toți condamnați după împlinirea pedepsei vor fi transferați la alte regimente.

Ninsoare mare. Din Liptó-Szt. Miklós se scrie, că la 17 l. e. noaptea a nins acolo într-o măsură atât de mare, încât dimineața zăpada era groasă de o urmă întreg ținutul are aspectul iernii.

Un duel sângeros. La 14 l. e. a avut loc între amputații de comitat Ștefan Gőnyei și Eugen Baudisz din Careii-mari un duel cu sabia, în care ambii adversari au fost răniți. Vătămarea lui Baudisz este atât de gravă, încât există temere de moarte. Causa duelului a fost o schimbare de cuvinte neplăcute.

Regina României și-a prelungit timpul petrecerii sale în Sigmaringen până la desvîlirea monumentului principelui Carol Antoniu, care va ave loc la 21 Octomvrie n. a. c.

Inaugurarea statuei lui George Asaky va ave loc la 14 Octomvrie v. în Iași.

Mort în călătorie. Iacovache Noico, proprietar din România, care dimpreună cu soția și familia sa plecase din Viena la Paris, a murit la 17 l. e., fiind lovit de apoplexie, la stațiunea Selztal.

Un oraș fără apă. Orașul Marsilia din Franța a fost în zilele trecute lovit de o mare nenorocire. În urma unor spărături la tubul principal pentru conducerea apei toate fabricile au sistat lucrul. Deoarece lucrările de reparare vor dura cel puțin 10 zile, domnescă totală lipsă de apă. Paguba e colosal de mare. Poporațiunea este tare iritată. Consiliul comunal, care a neglijat reparaturile, formează obiectul unor atacuri puternice.

Provederea armatei în Rusia. „Petersburgskija Wjedomosti“ anunță, că ministrul de răboiu rusesc a cumpărat proprietăți imense în partea sudică a imperiului în scopul, ca produsele acestora să le întrebunțeze pentru provederea armatei. Pe proprietățile cumpărate se vor înființa mai multe mori mari și fabrici de conservă.

Moartea colonistului Kuntzel și soțiilor. Din Londra se telegrafează cu data de 7 l. e. următoarele: După-ce se aude, în scopul pedepșirii ucigașilor colonistului german Kuntzel și a consoților sei vor merge la Witou două corăbii de răboiu, care vor fi puse sub comanda admiralului Fremantle.

O dramă familiară. Din Berlin e scrie următoarea scenă îngrozitoare: În o stradă din Nordul Berlinului teslarul Schaf, onioară om cu stare, acum foarte sărac, care trăia cu soția sa în o neînțelegere continuă, a ucis la 17 l. e. dimineața pe femeia sa și cinci copii ai sei, trei fete și doi băieți, chiar în timpul când toți dormiau. Trei copii sînt morți. Mama și ceilalți doi copii zac fără speranță de a mai trăi. Uoigașul a dispărut. Între cei morți se află și un copil de țîță în etate numai de 3 luni. Între paturile părechi căsătorite, lângă un picior de pat, era o bîrduță de bucatărie, cu care nenorocitul îndeplina înfiorătoare faptă.

Teatru. Alaltăseară s'a reprezentat pe scena teatrului german de aici înaintea unei case bine cercetate clasica tragedie a lui Schiller: „Die Räuber“. În ziua de azi, când moravurile sînt atât de schimbate, publicul cel mare ar voi să vadă și pe scenă lucruri ce se petrec în timpul modern și operele clasice au aqî valoare numai pentru un cerc restrîns al așa numiților oameni de carte. Teatrele pretindîndu-se în cont de această împrejurare și în repertoarele lor numai din când în când, ca de sîmîntă, mai îndesă și câte o operă clasică. La acest loc nu putem intra în discutarea temei, dacă e bine ori nu, că se procede așa; trebuie însă să constatăm, că e de lipsă, ca barem câte-odată să i-se prezente publicului operele poeziilor din clasicitate, pentru-că acele il transpun în nise timpuri cu moravuri mai puțin stricate și atît prin materialul lor, cît și prin clasicitatea scrierii au o înfrîurire binefăcătoare asupra nobilității sufletelor. Se înțelege, asemenea opere numai bine predate pot ave efectul dorit. Și o premitem aceasta, pentru-ca să o putem spune, că reprezentațiunea de Sămbătă seara a fost pe deplin succasă, mulțumită îngrîjirii regisrului și a singuraticilor actori, de a se apropia precăt se poate de intențiile clasicului autor german. Pe Franz 'la jucat dl Schöntag cu o perfecțiune, care ar face onoare ori-cărei scene mai mari. În special starea psihică, în care a ajuns Franz după presupusa moarte a bătrînului Moor, a fost precăt se poate de natural și de puțin forțat predată. Dl Schöntag a și fost distins cu o ploaie de aplauze și mereu chemat pe scenă. Domnul Diennen-

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiu sub responsabilitatea lui Ioan Popa Necsa